

Ledningssystemets praktiska värde för informationssäkerhet

Erfarenheter, möjligheter och överraskningar under åtta år
Jesper Wokander, Malmö universitet

1

LIS

Så enkel att alla kan förstå den och så detaljerad att den är nyttig för verksamheten

Inventera styrdokument

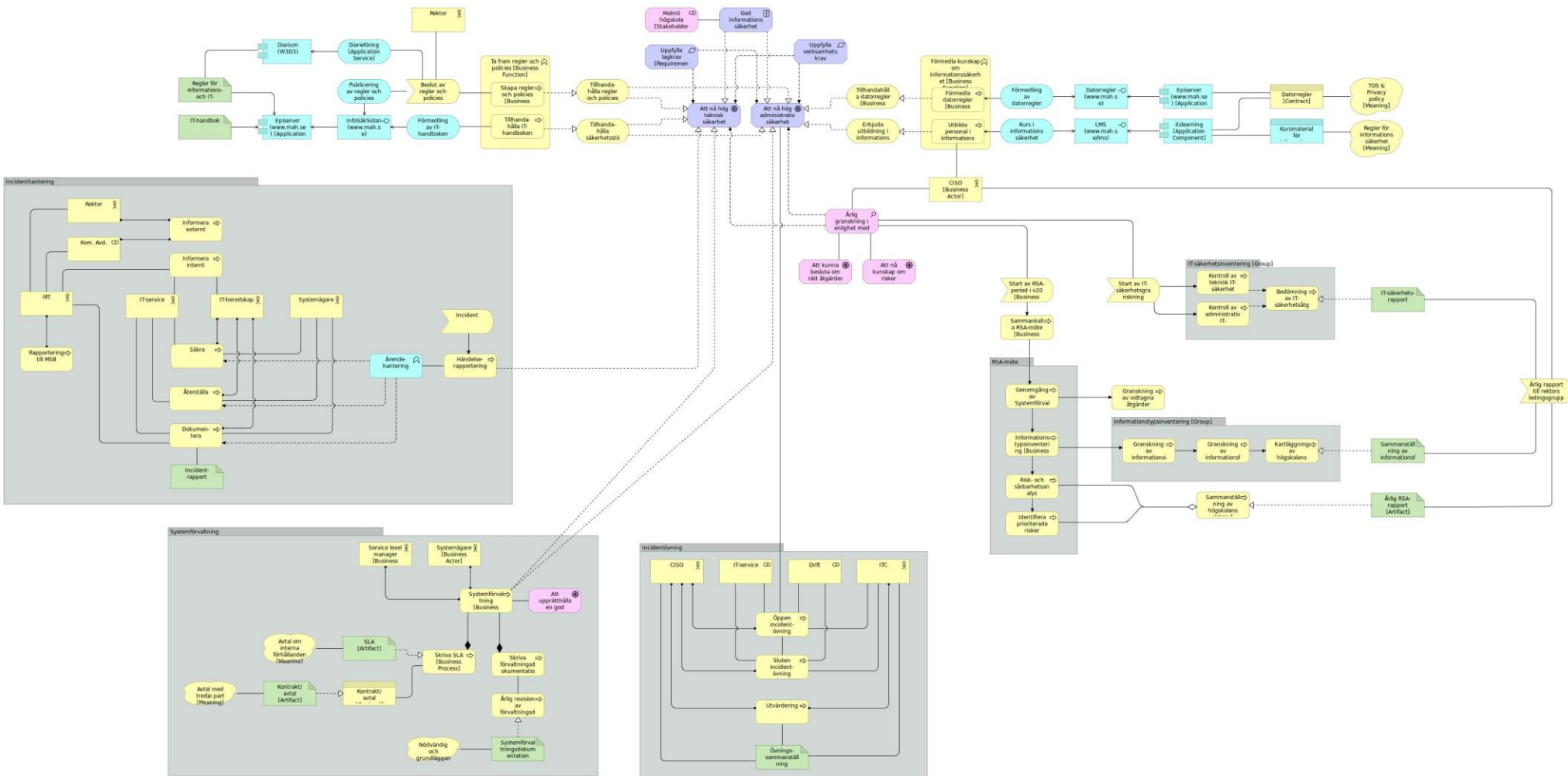
Inventera styrdokument
Kartlägg befintliga system

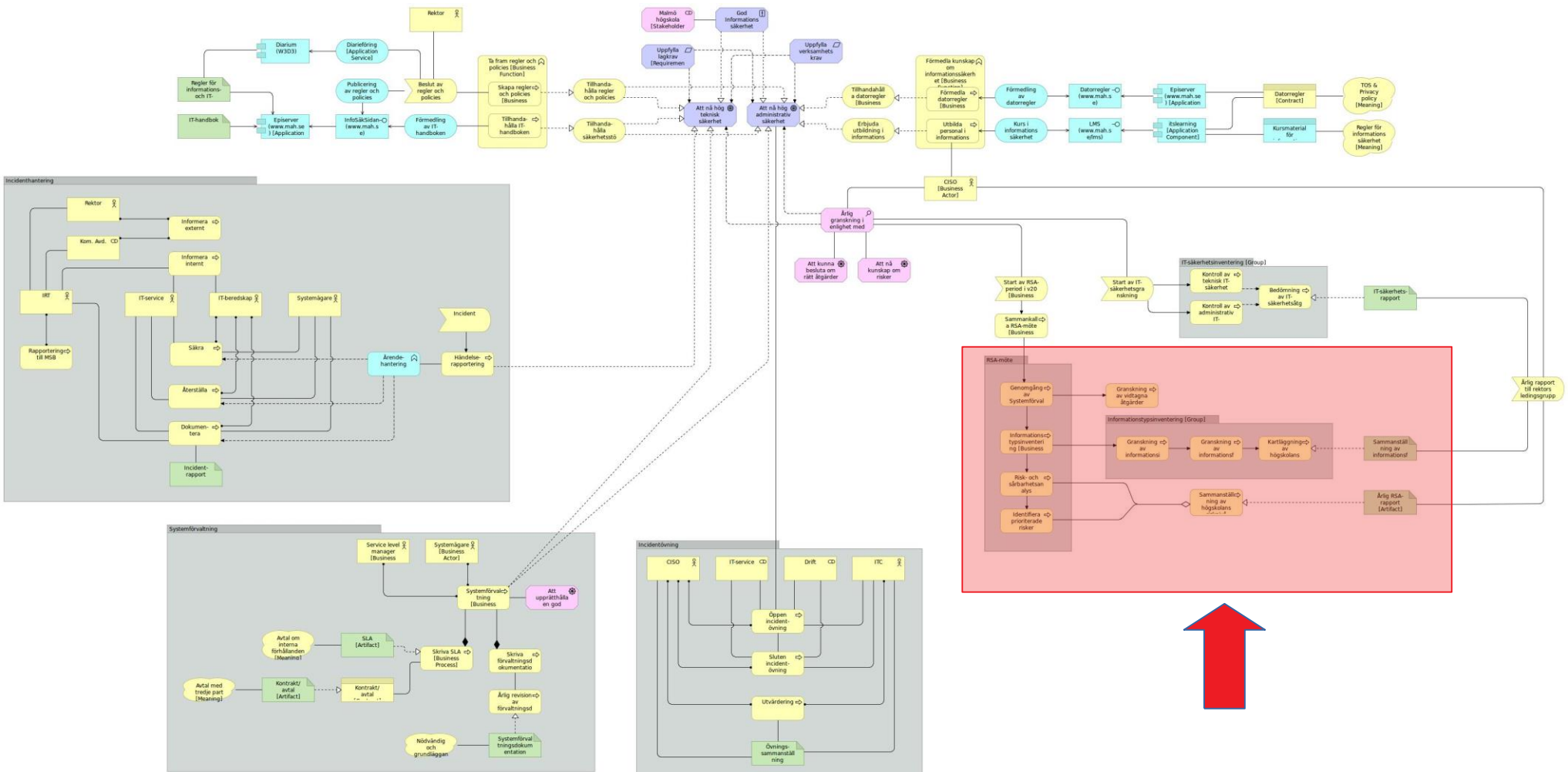
Inventera styrdokument
Kartlägg befintliga system
Kartlägg befintliga processer

Inventera styrdokument
Kartlägg befintliga system
Kartlägg befintliga processer
Ta fram riktlinjer för det som saknas och
genomför nödvändiga förändringar

Inventera styrdokument
Kartlägg befintliga system
Kartlägg befintliga processer
Ta fram riktlinjer för det som saknas och
genomför nödvändiga förändringar

Kartlägg och dokumentera delarna i
ledningssystemet med lämpligt verktyg

2

Risk- och sårbarhetsanalyser

När ska de genomföras?

Hur ska de genomföras?

Vem ska vara med?

Metod?

Prioriterad risk?

Vem drar åt vilket håll och varför

Nivå (på frågorna)

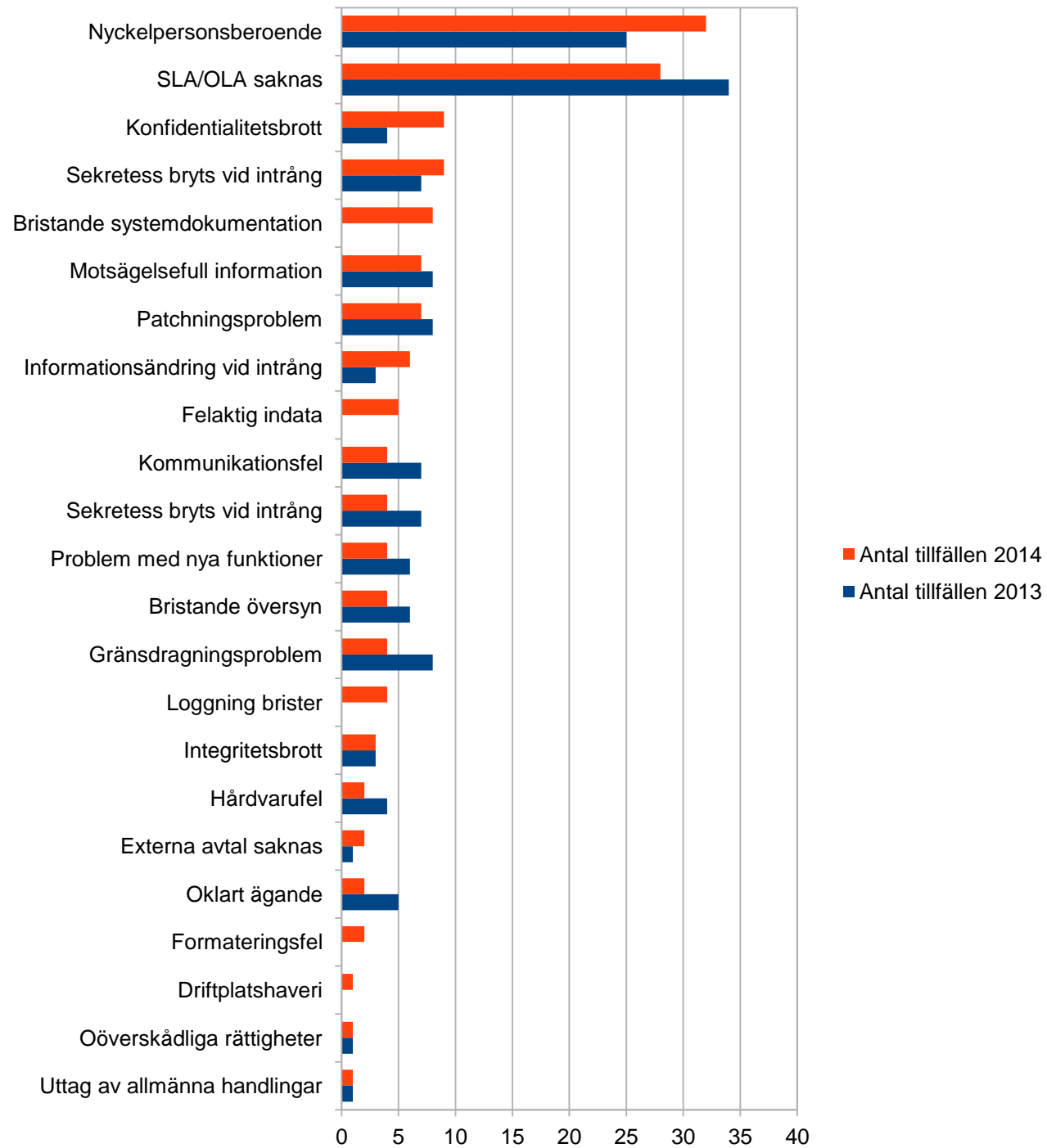
Vilken nivå ska frågorna ha?
Detaljerat eller översiktligt?

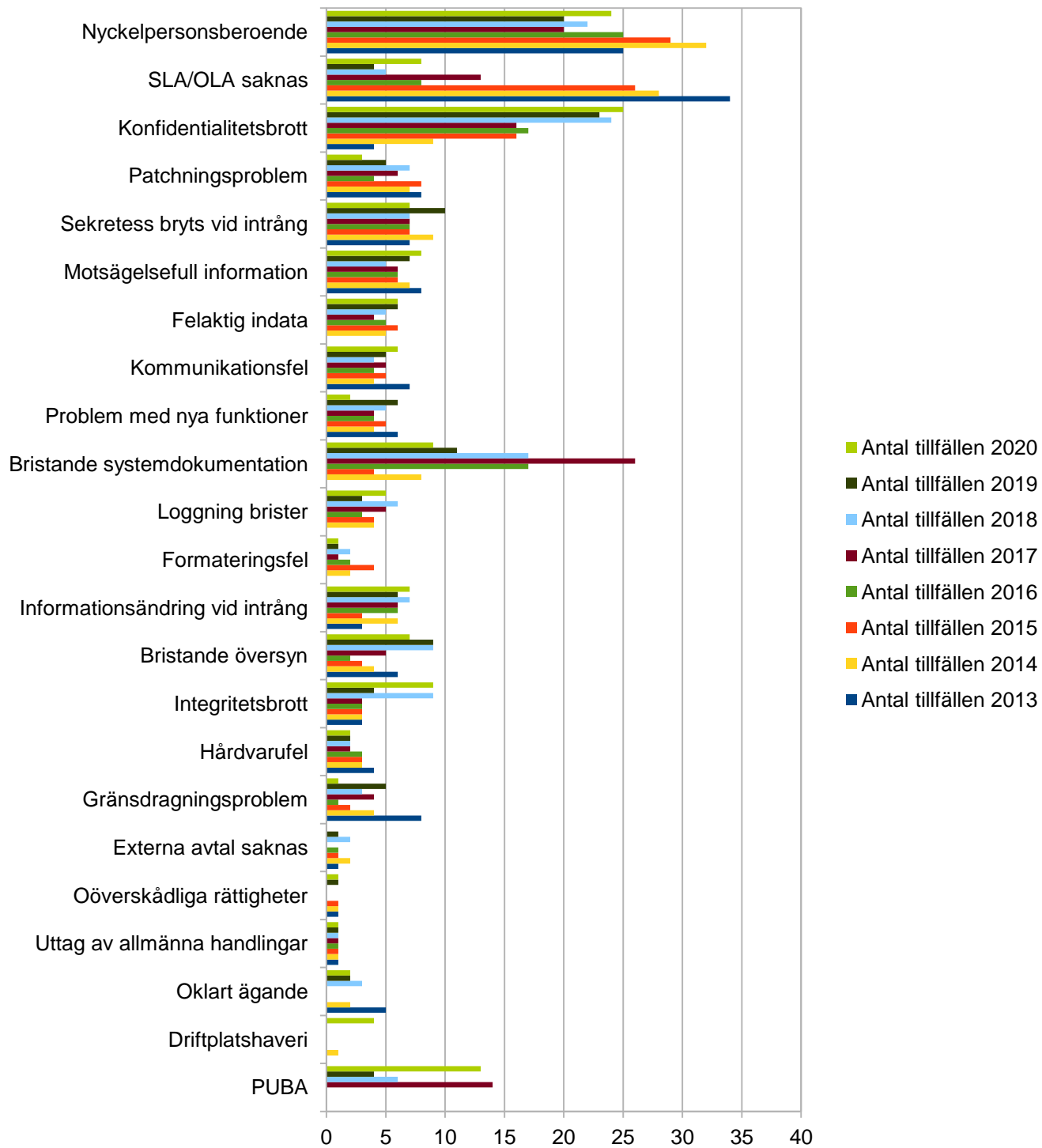
4.0 Basfrågor

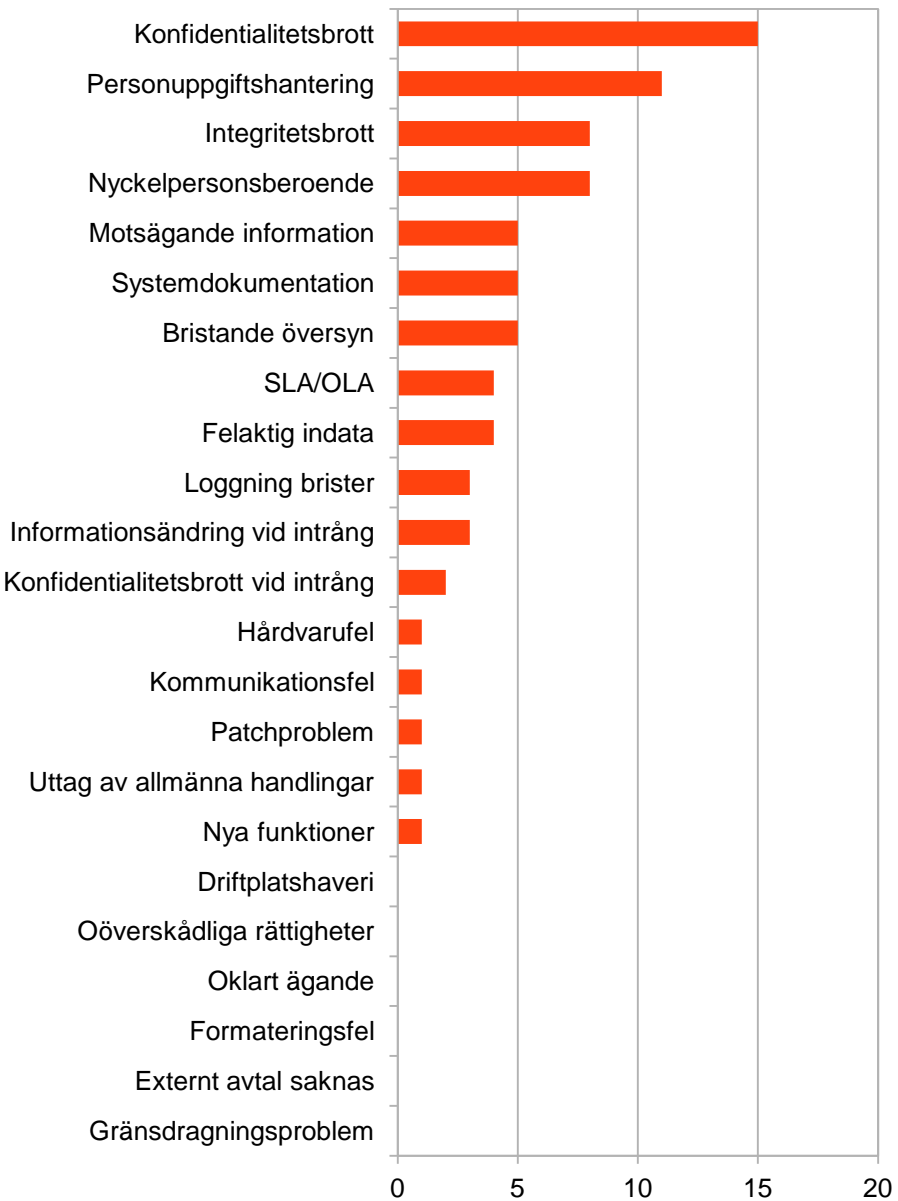
Risikanaly s – System och datum

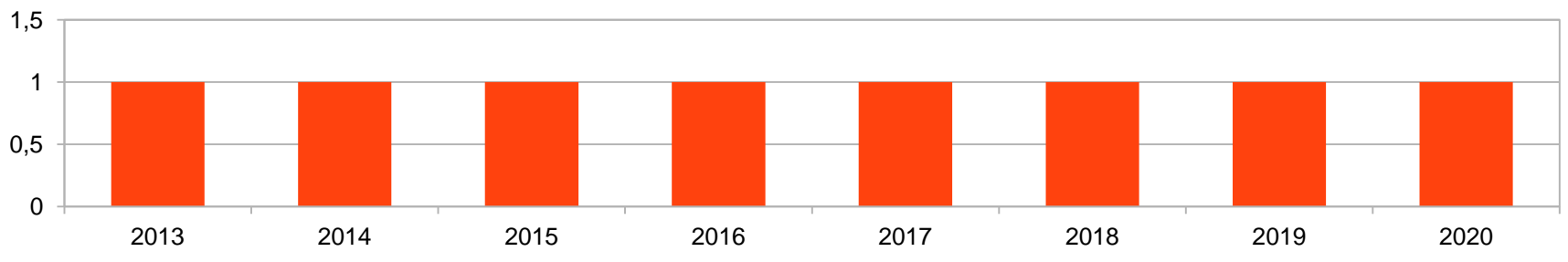
Bakgrund	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Risikvärde
System et utgörs av flera lokalt driftade komponenter	Risk för att hårdvarufel ger driftavbrott			
	Risk för att kommunikationsfel mellan ingående komponenter ger driftavbrott			
Driftplatsen kan utsättas för haveni	Risk för att brand, översvämning, strömavbrott eller annan olycka skadar system et			
System et kan utsättas för dataintrång.	Risk för att information förloras			
	Risk för att information förvrängs			
	Risk för att sekretessbelagd information kommer ut			
Informationen skapas och hanteras av olika användare	Risk för att informationen är inte enhetlig eller till och med motsägande			
Utveckling av system et sker för att undvika dess	Risk för att uppdateringar skapar problem som ger			

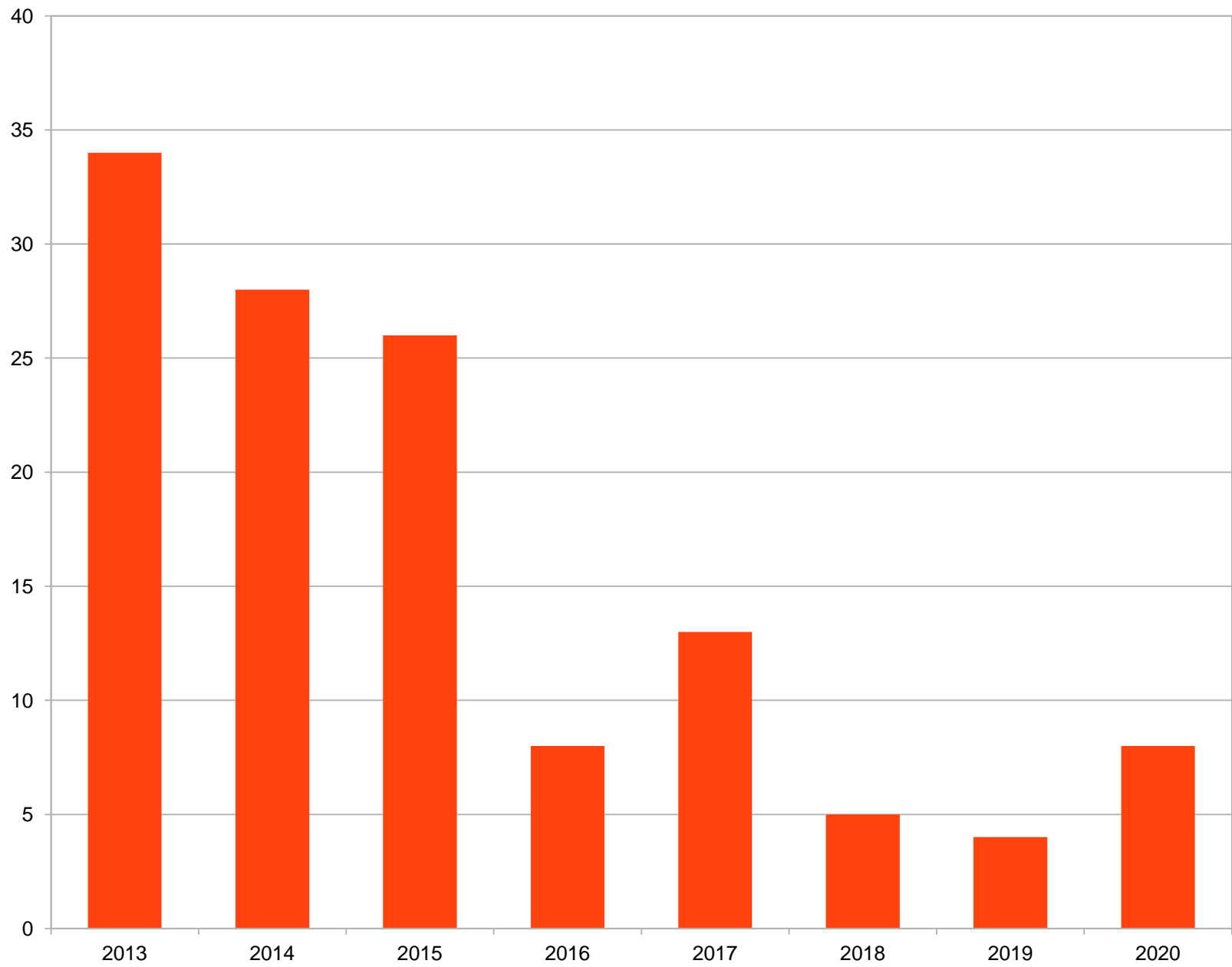

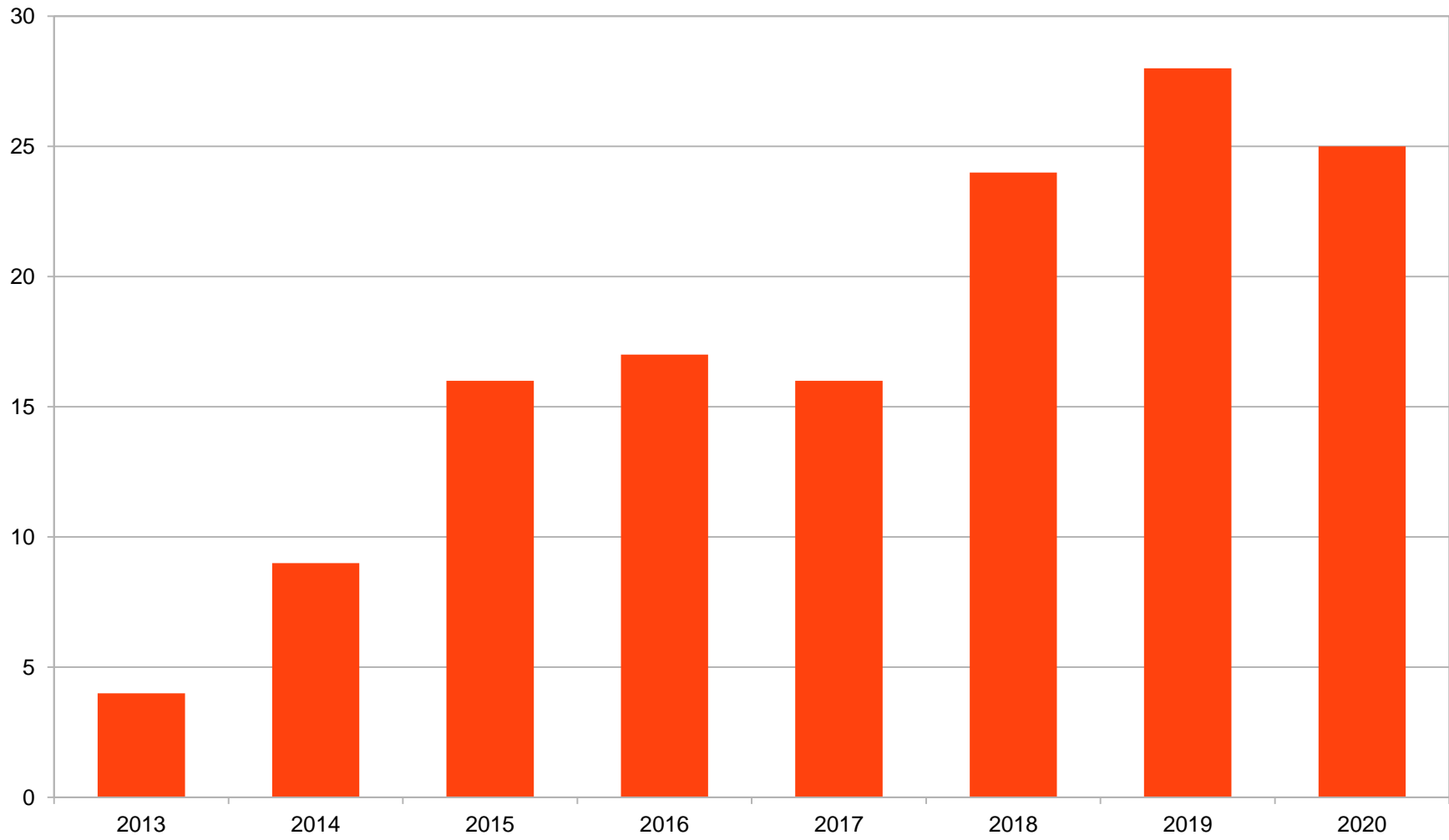

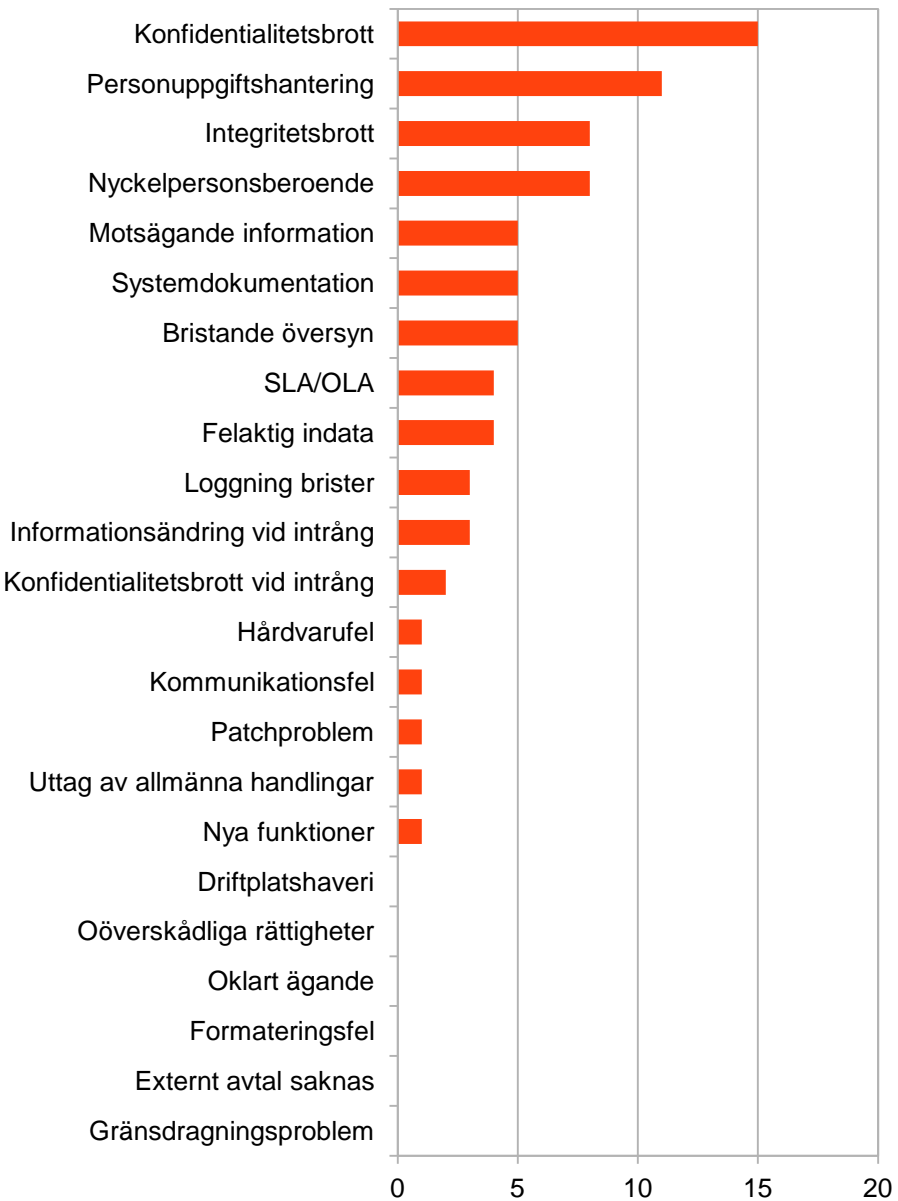

■

3

Rapportering

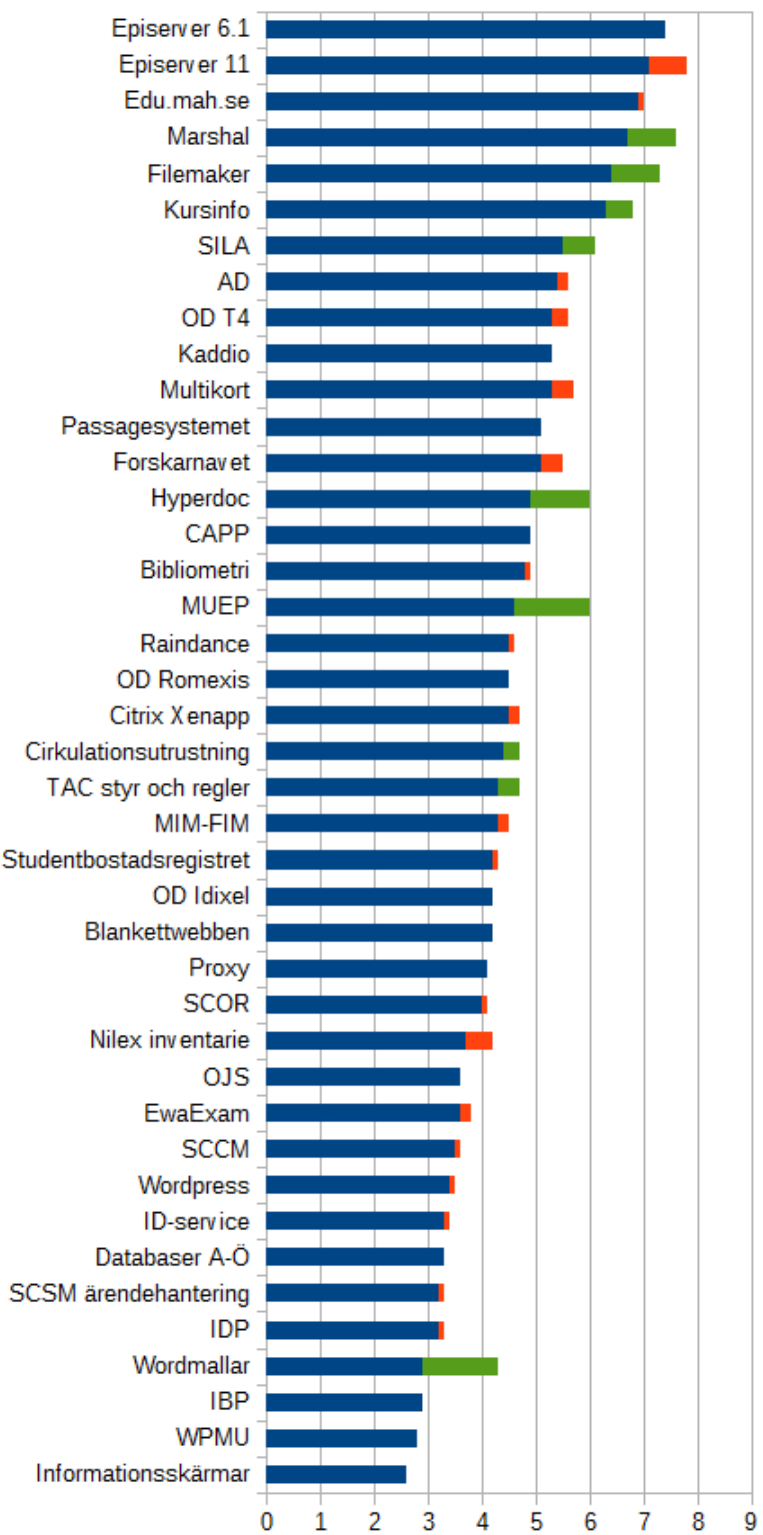
Vad får ledningen?
Vad får systemägaren?

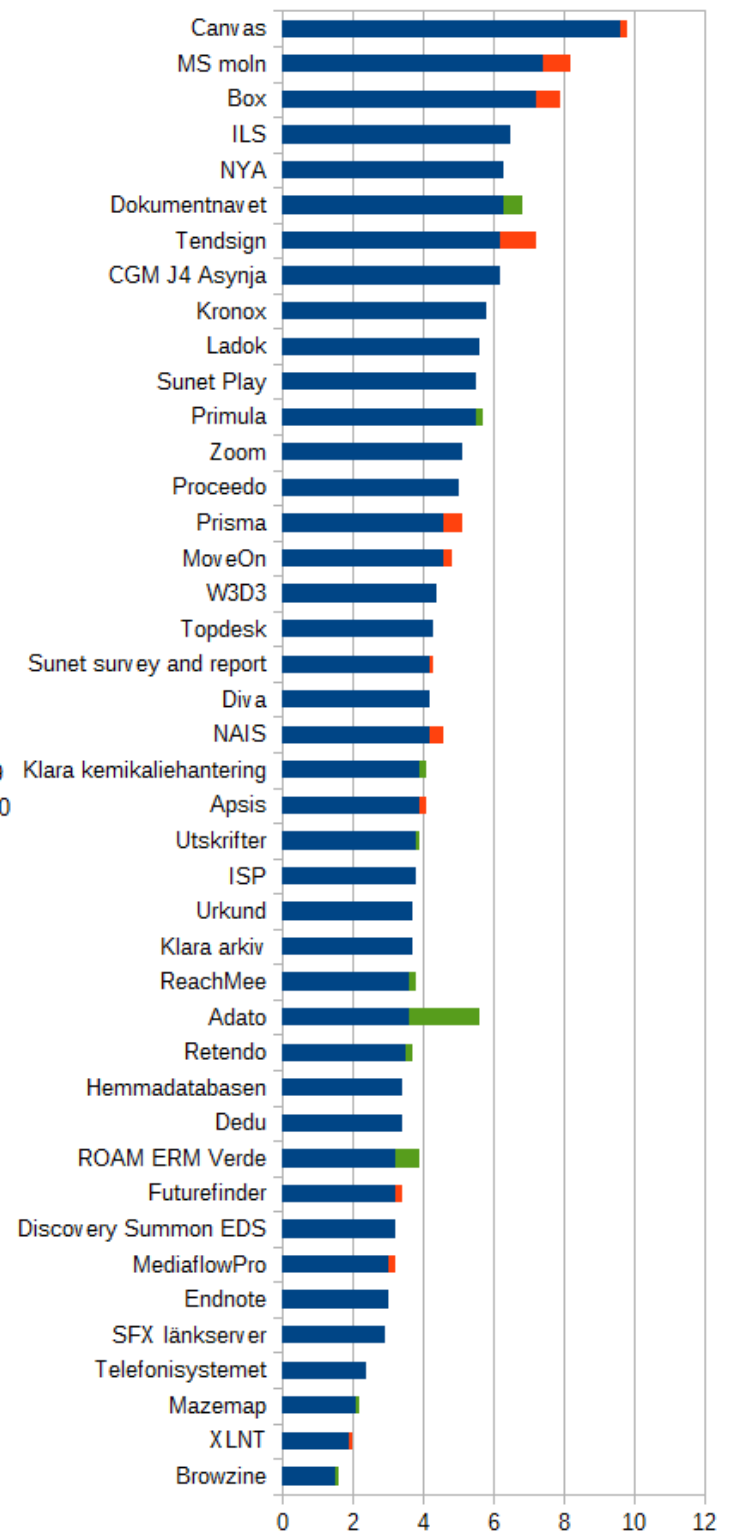
Prioriterade risker

Riskvärde	Risk
15	Risk för att nyckelpersoner försvinner.
15	Risk för att oklart ägande skapar förvirring och ger en icke-samordnad hantering av systemet
10	Risk för att systemdokumentationen brister på ett sådant sätt att nödvändig information saknas.
10	Risk för att avsaknaden av <u>SLA</u> gör att det är oklart hur ansvaret är fördelat.

Genomsnittsrisker och varför det är
och inte är en bra idé

■ Förbättring från 2019
■ Försämring från 2019
■ Genomsnittsrisk 2020

■ Förbättring från 2019
■ Försämring från 2019
■ Genomsnittsrisk 2020

4

Risktyper

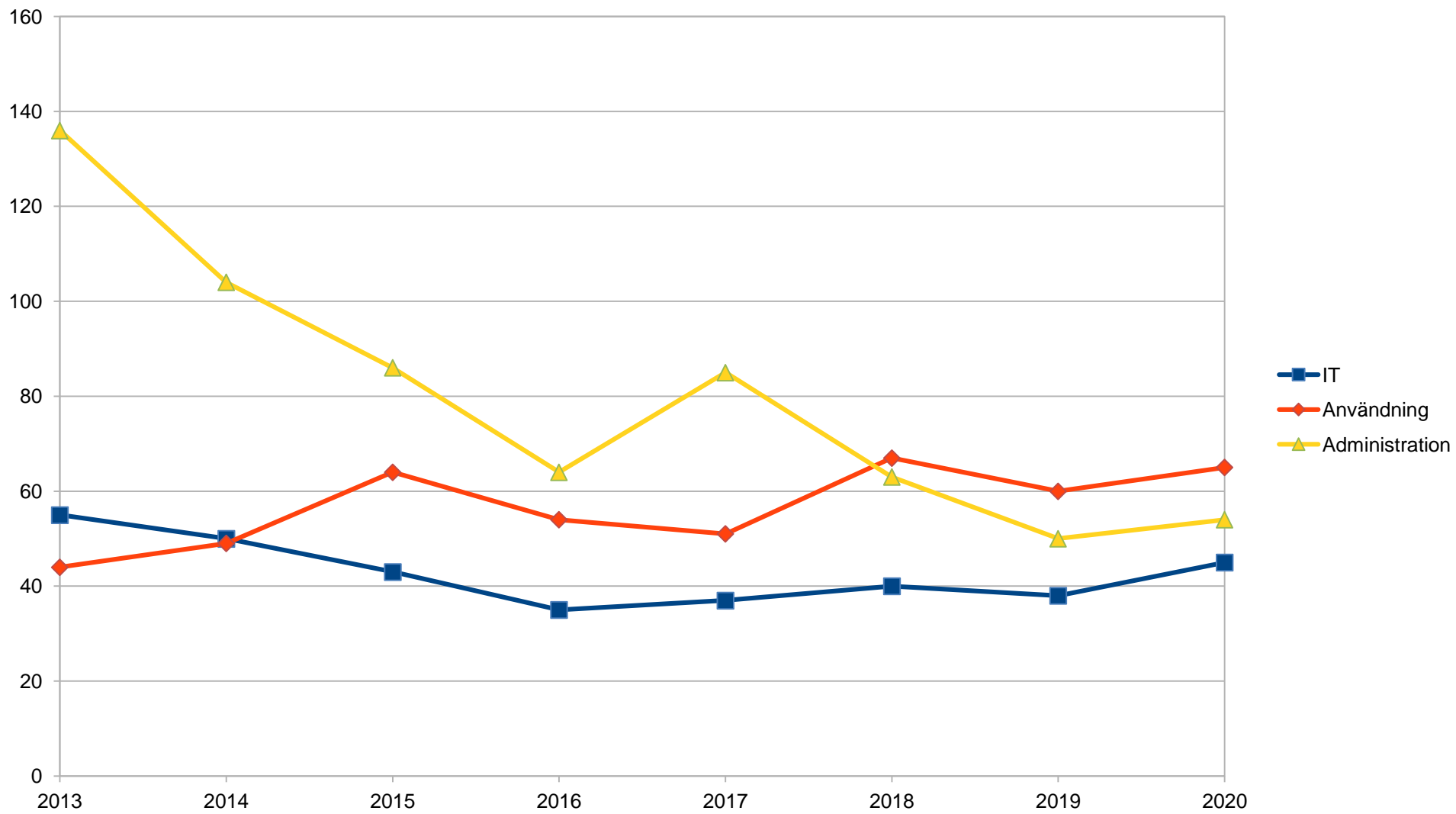
IT-risker

IT-risker
Administrativa risker

IT-risker
Administrativa risker
Användarrisker

Bakgrund	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Systemet utgörs av flera lokalt driftade komponenter	Risk för att hårdvarufel ger driftavbrott	C1	D1	E1
	Risk för att kommunikationsfel mellan ingående komponenter ger driftavbrott	C2	D2	E2
Driftplatsen kan utsättas för haveri	Risk för att brand, översvämning, strömavbrott eller annan olycka skadar systemet	C3	D3	E3
Systemet kan utsättas för dataintrång.	Risk för att information förloras	C4	D4	E4
	Risk för att information förvrängs	C5	D5	E5
	Risk för att sekretessbelagd information kommer ut	C6	D6	E6
Informationen skapas och hanteras av olika användare	Risk för att informationen är inte enhetlig eller till och med motsägande	C7	D7	E7
Utveckling av systemet sker för att uppdatera dess funktion	Risk för att uppdateringar skapar kompatibilitetsproblem som ger avbrott i tjänsten	C8	D8	E8
Införandet av nya funktioner i systemet är inte formaliserat	Risk för att krav på nya funktioner från olika håll och motsägelsefulla funktioner skapar problem för utvecklingen.	C9	D9	E9
SLA är grunden för en tydlig ansvarsfördelning med interna aktörer	Risk för att avsaknaden av SLA gör att det är oklart hur ansvaret är fördelat.	C10	D10	E10
Avtal är grunden för en tydlig ansvarsfördelning med externa aktörer	Risk för att avsaknaden av avtal gör att det är oklart hur ansvaret är fördelat.	C11	D11	E11
Rättighetsstrukturen kan vara komplex	Risk för att oöverskådliga rättigheter ger i praktiken konton med felaktiga rättigheter.	C12	D12	E12
En tydligt systemägarskap ger grunden för en stabil drift	Risk för att oklart ägande skapar förvirring och ger en icke-samordnad hantering av systemet	C13	D13	E13
Regelbunden översyn av komponenter och rättigheter säkrar en god kontroll av att endast korrekt hantering sker	Risk för att utebliven kontroll medför felaktiga faktiska rättigheter	C14	D14	E14
Sekretessbelagd information	Risk för att sekretessbelagd	C15	D15	E15

skall ha ett särskilt skydd och behandlas med försiktighet	information kommer ut (konfidentialiteten bryts)			
	Risk för att sekretessbelagd information förvrängs i hanteringen (integriteten bryts)	C16	D16	E16
Allmänna handlingar skall kunna lämnas ut på begäran och utan onödiga dröjsmål	Risk för att allmänna handlingar inte kan lämnas ut i tid.	C17	D17	E17
Oklara gränsdragningar mellan olika delar kan utgöra en risk	Risk för oklart ansvar på grund av gränsdragningsproblem	C18	D18	E18
En alltför litet antal personer med nödvändig kompetens kan medföra en risk	Risk för att nyckelpersoner försvinner.	C19	D19	E19
Loggning av ändringar är viktigt för att kunna säkra spår vid fel och missbruk	Risk för att ändringar inte kan knytas till person	C20	D20	E20
Datakvaliteten i systemet är avgörande för användbarheten. Om kvaliteten brister kan dessa brister medföra att systemet ger felaktig information eller ingen alls.	Risk för att indata blir felaktig vid inmatning	C23	D23	E23
	Risk för att data i systemet blir oanvändbar på grund av felaktig formatering	C24	D24	E24
Systemdokumentationen skall innehålla sådana uppgifter om systemet som är nödvändiga för en säker drift.	Risk för att systemdokumentationen brister på ett sådant sätt att nödvändig information saknas.	C25	D25	E25
Personuppgiftshandling regleras i lag	Risk för att avtal och/eller tillstånd för hanteringen av personuppgifter saknas	C26	D26	E26

5

Informationsklassning
som blir genomförd

(så enkel att alla kan förstå och så detaljerad att
den ger nytta)

Publik information

Information som antas omfattas av sekretess

Allmänt material

Risikanalys – System och datum

Bakgrund	Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Systemet utgörs av flera lokalt driftade komponenter	Risk för att hårdvarufel ger driftavbrott	C1	D1	E1
	Risk för att kommunikationsfel mellan ingående komponenter ger driftavbrott	C2	D2	E2
Driftplatsen kan utsättas för haveri	Risk för att brand, översvämning, strömavbrott eller annan olycka skadar systemet	C3	D3	E3
Systemet kan utsättas för dataintrång.	Risk för att information förloras	C4	D4	E4
	Risk för att information förvrängs	C5	D5	E5
	Risk för att sekretessbelagd information kommer ut	C6	D6	E6
Informationen skapas och	Risk för att informationen är	C7	D7	E7

	Publikt material	Allmänt material	Material som antas omfattas av sekretess
Avbrott i tillgänglighet <24h	D1	D1	D1
Avbrott i tillgänglighet 24-48h	D2	D2	D2
Avbrott i tillgänglighet >48h	D3	D3	D3
Oriktigt innehåll	D5 D23 D24	D5 D23 D24	D5 D23 D24
Bruten sekretess	Ej tillämbart	D6 D15	D6 D15

- Nackdelar – största risken definierar systemet
 - Fördelar – det blir gjort för alla granskade system, dokumenterat, rapporterat till ledningen samt diariefört till en låg kostnad.

6

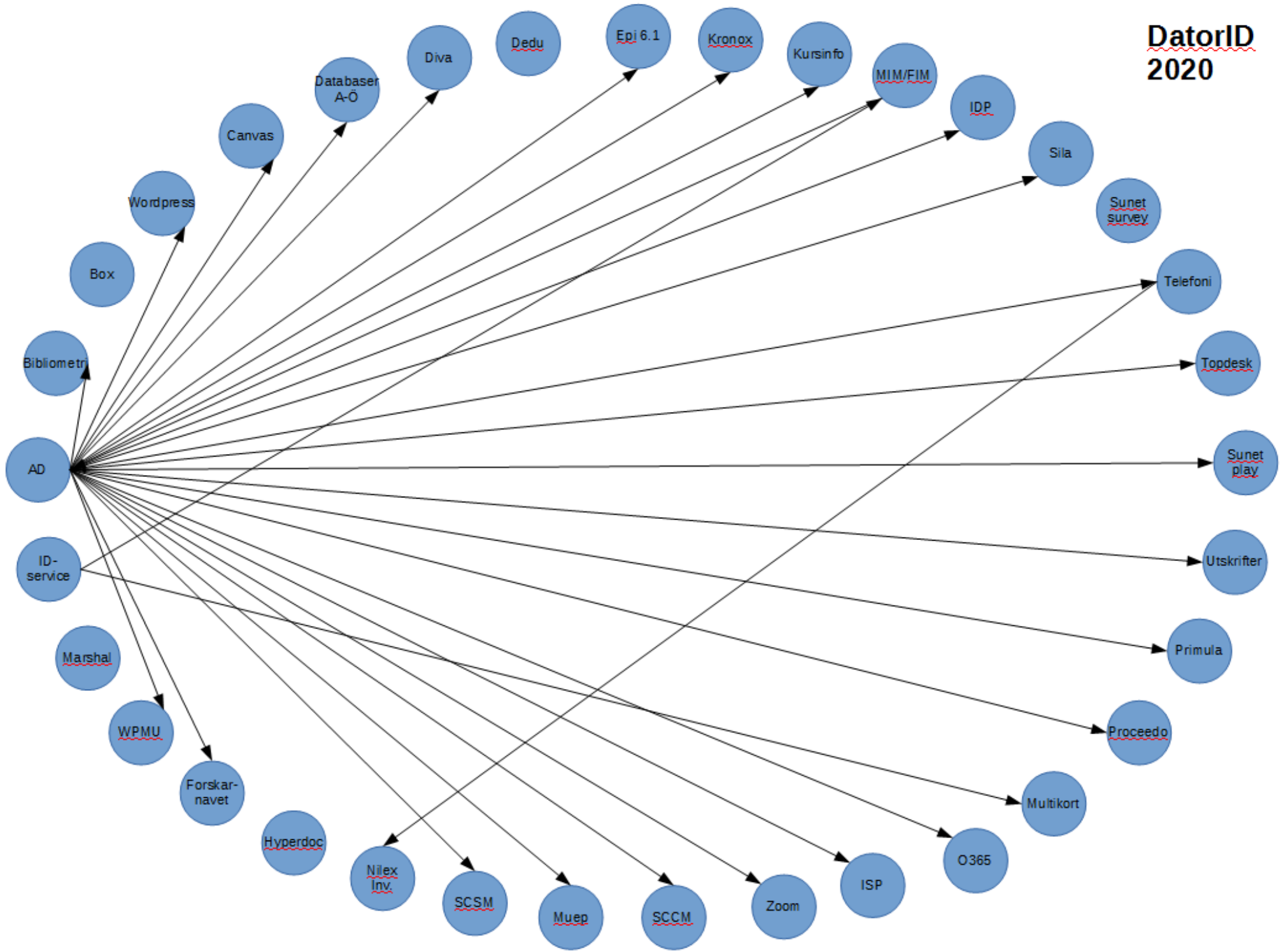
Om ingen vet vilka som använder informationen
vet ingen vad som händer när någon gör en
förändring.

En alltmer komplex miljö kan ge förbluffande
effekter.

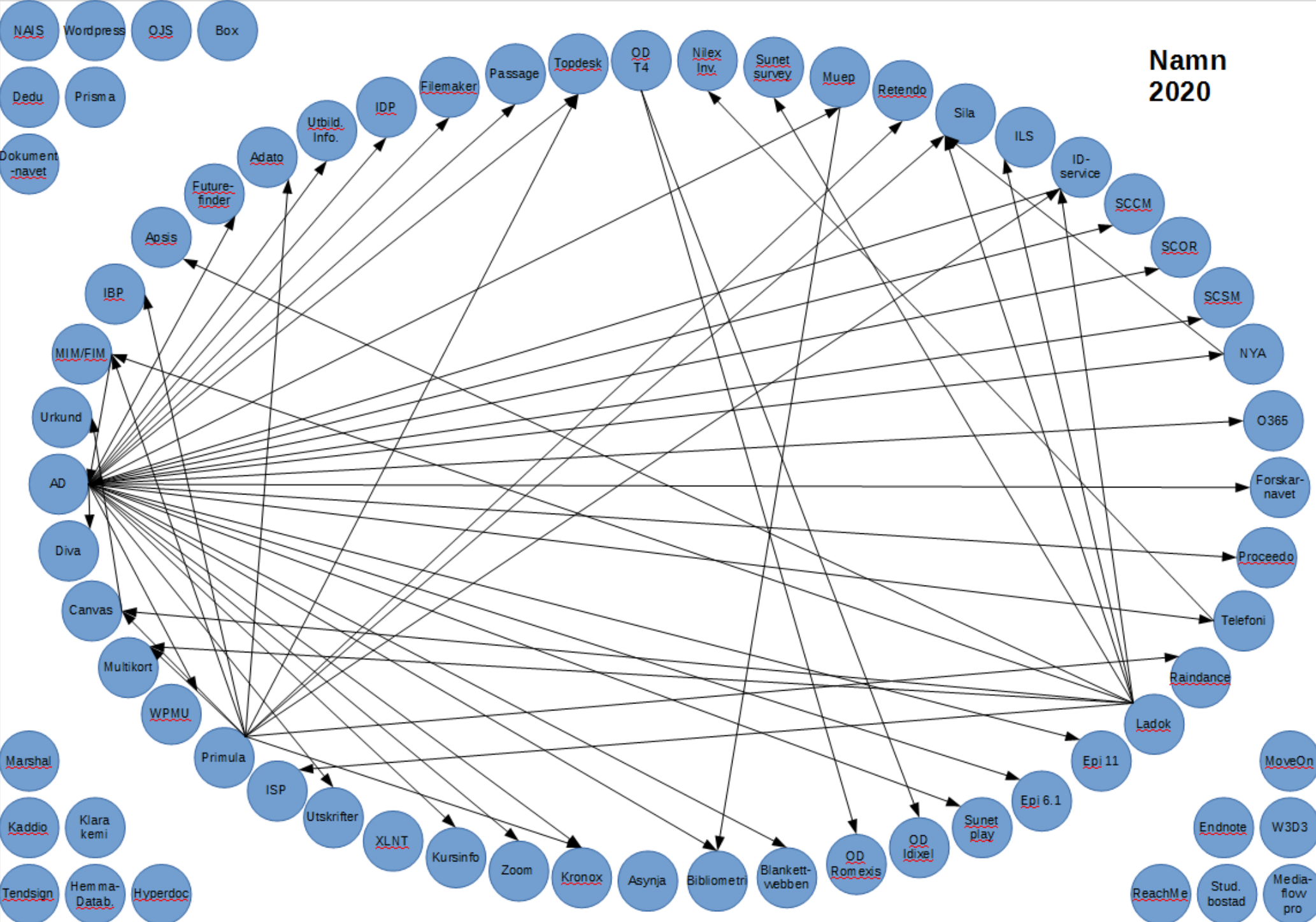
Informationstypsinventering
(jag vet att det är ett dåligt namn)

	System 1	System 2	System 3	System 4	...	System n
Namn	Ja/nej Import?					
Telefon	Ja/nej Import?					
PNR	Ja/nej Import?					
Kostnads- ställe	Ja/nej Import?					
etc	Ja/nej Import?					
etc	Ja/nej Import?					
etc	Ja/nej Import?					

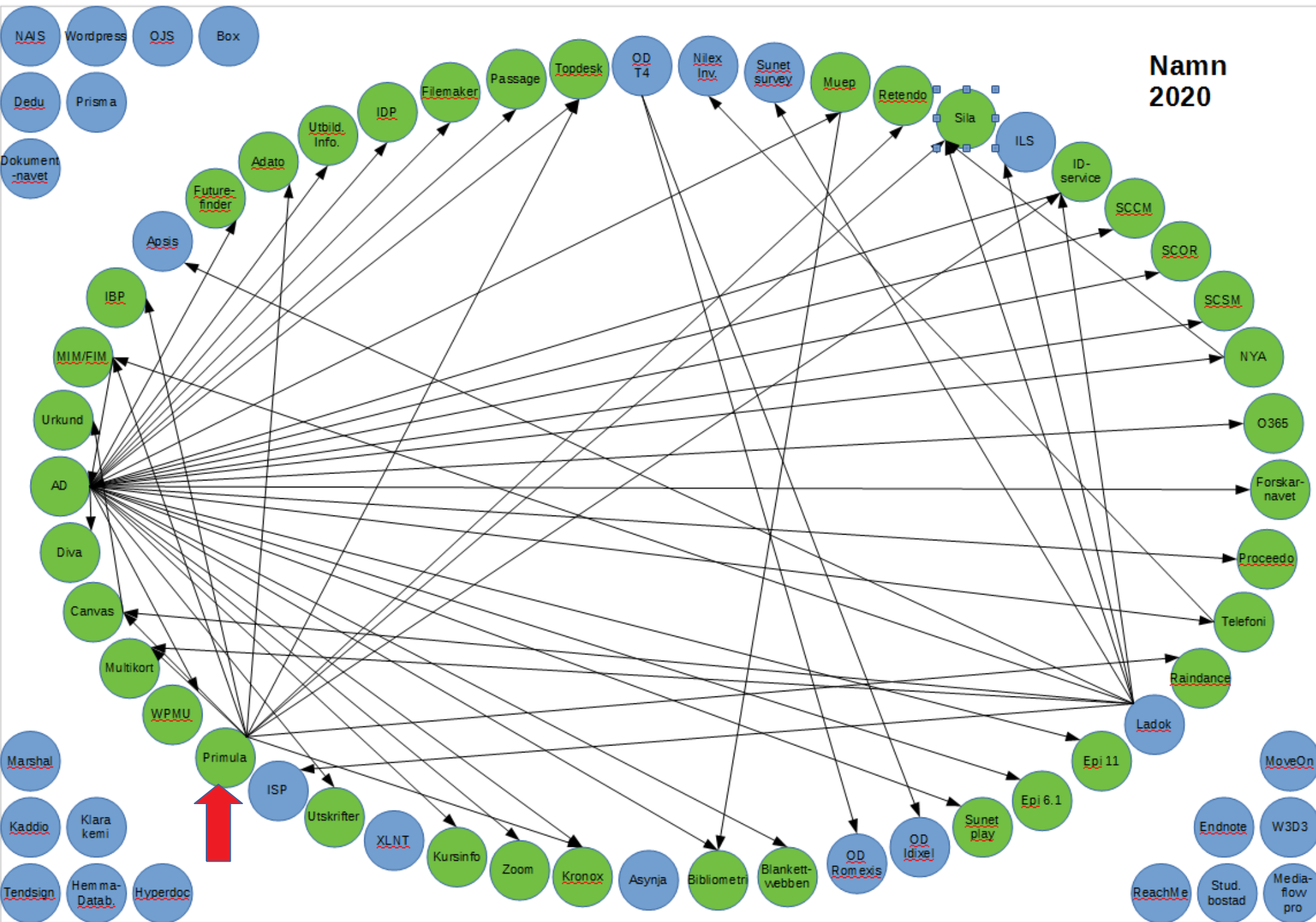
DatorID 2020

Namn 2020

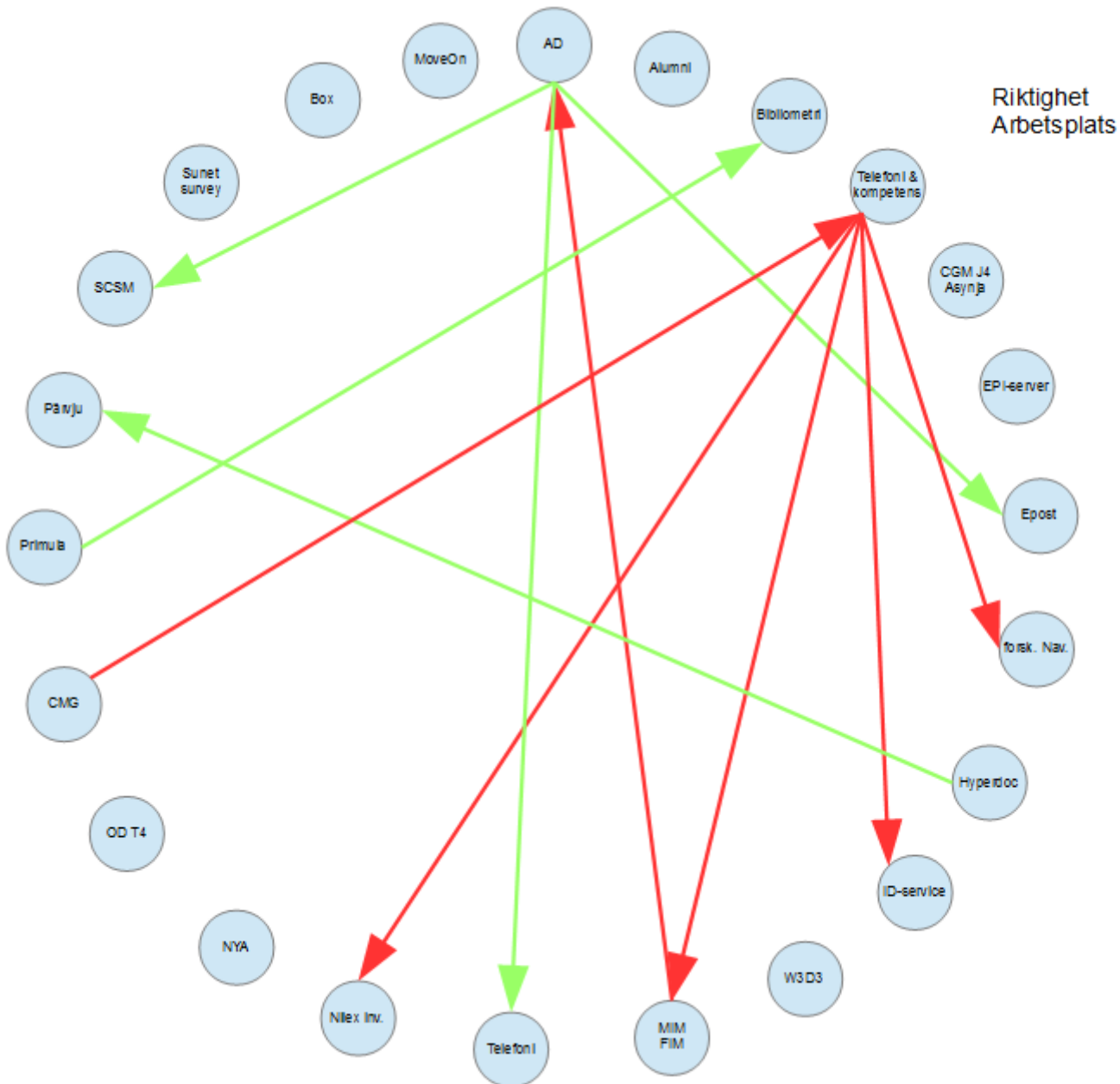

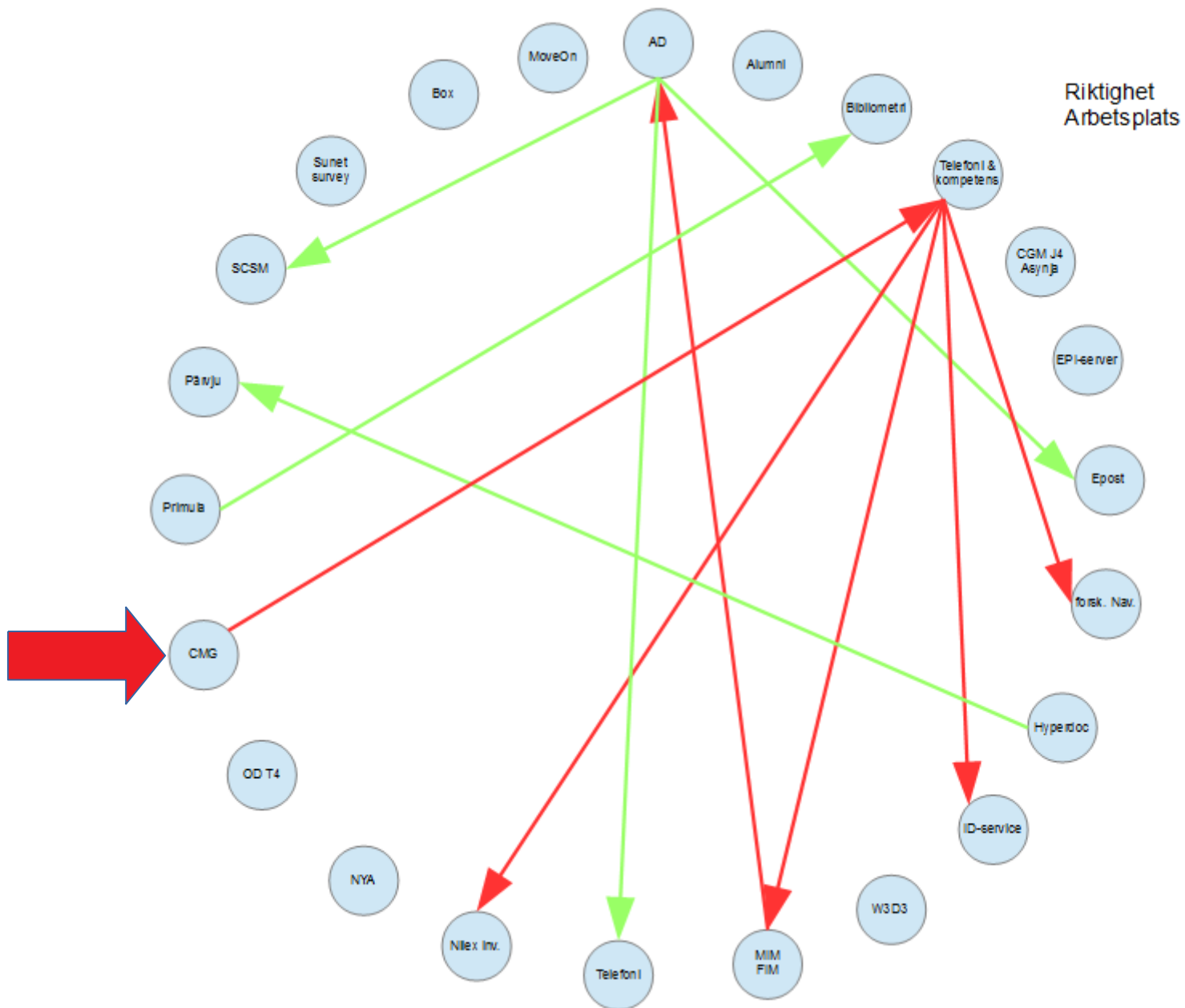
Namn 2020

Det finns mer att hämta...

Riktighet ?
Tillgänglighet ?
Format ?

SLUT!

och tack för mig
Jesper Wokander